

FELSŐMAGYARORSZÁGI HIRLAP

POLITIKAI UJSÁG.

Megjelen minden szerdán és szombaton este
Kéziratokat vissza nem adunk.
Szerkesztőség: Wekerle-tér 671.

Felolós szerkesztő:
Bíró Pál.

Főmunkatárs:
Dr. Buza Barna.

Előfizetési ár: egész évre 10 korona, félévre 5 korona,
negyedévre 2 korona 50 fillér. — Egyes szám ára 10 fillér
Kiadóhivatal: Landesmann Miksa és Társánál, Wekerle-tér 502
Hirdetéseket a legutányabbban árban közzük.

Gazdagság.

Írta: *Busa Barna.*

I.

Ugy-e bolond ember az, aki dús-gazdag lehetne, s mégis koldús akar maradni, akinek két kézzel nyújtja a sors a gazdagságot, csak el kellene vennie, s ő fut a gazdagság elől és görcsösen ragaszkodik a koldúsbohoz?

Ilyen bolond ember vagy te, édes magyar nemzetem!

Nincs ország a földön, amely olyan bőven el volna látva az élet minden szükségleteivel, a lét minden feltételeivel, amely olyan ideális természeti, földrajzi, gazdasági egészet képezne, mint a mi Magyarországnak.

Minden, amire a természetől embernek szüksége van, megterem itten. Minden nyersterményt, ami bármely ipar üzéséhez szükséges, bőségesen ad a haza földje. És mindent, amit az ipar emberi szükséglet számára produkál, könnyen és olcsón előállíthatnánk itthon.

Csak akarni kellene és nem szorúlnánk rá, hogy csak egy krajcárnyi nyersterményt is kivigyünk pénzért a külföldre. Nem szorúlnánk a külföld iparára, a külföld hitelére, pénzére.

Nem tudunk akarni, s rabszolgái, zsellérei maradunk a külföldnek s országunk gazdagságát idegenek élvezik, nekünk belőle csak a koldúsbot marad.

Megterem nálunk minden ami az iparüzéshez kell: kőszén, vas, porcellán, kova, salétrom, gyapjú, cukorrépa, bőr, meg minden képzelhető nyersanyag. Az ipar minden ágához szükséges nyersterményeket bőségesen produkálja a magyar föld. Ha feldolgoznánk itthon, lenne mindenünk s egy gombostűt se kellene behoznunk külföldről.

De nem dolgozzuk fel tizedrészt se. Eladjuk feldolgozatlanul az idegennek s aztán drágán visszavásároljuk tőle, mikor iparcikké feldolgozva visszahozza hozzánk. — És ez az oka a mi szegénységünknek, hogy a nyersterményeinknek ki kell menni külföldre, hogy feldolgoztassanak s hogy a feldolgozás drága díját külföldieknek fizetjük meg, míg itthon a népünk éhezik, mert nincs munkája, nincs keresete.

Hogy gazdagodik meg Anglia a gyarmataiból? Nem enged azoknak sehol gyártat építeni. Azokkal termeltet élelmiszert, nyersanyagot. A nyers anyagot az angol kereskedő, gyáros megveszi, hazaviszi Angliába, ott feldolgozza iparcikké s akkor visszaviszi a gyarmatokba. Azok megveszik drágán, — a drága árból aztán vesz az angol megint

olcsó élelmiszert, olcsó nyersanyagot. Így táplálják a gyarmatok Angliát, így hizik, gazdagodik Anglia az ő rovásukra. Nem erőszakkal, nem zsarolással fosztogatja ki őket, csak avval a rá nézve előnyös gazdasági berendezéssel, hogy maga Anglia iparüző és kereskedő állam, míg a gyarmatok földművelő, nyerstermelő területek. Az a sok millió gyarmati lakosság mind az angol nép zsellére, annak a javára dolgozik, annak a gazdagságát szaporítja.

Ép ilyen viszonyban vagyunk mi a külfölddel s különösen Ausztriával. Magyarország földművelő, Ausztria iparos állam. Magyarország táplálja és nyersanyaggal ellátja Ausztriát, Ausztria viszont feldolgozza a nyers anyagot iparcikké s ellátja azokkal Magyarországot. Ugyanaz a viszony van közöttünk, mint Anglia és az ő gyarmatai közt. Ez a kiegyezés gazdasági alappondolata: Ausztria iparos állam, Magyarország földművelő. A szövetség folytán tehát Ausztria iparának állandó piaca lesz Magyarországon, viszont Magyarország nyersterményei állandó bevétőt találnak Ausztriában.

Azt mondták, hogy ez a kapcsolat elégti ki legjobban mind a két állam gazdasági érdekeit s azért akarják ezt a viszonyt a kiegyezésben állandósítani.

És ilyen hazug argumentummal állandósítják a gazdasági szolgáltatást, a gyarmati függést.

Rómától és az ő provinciáitól egész Angliáig és az ő gyarmataig mindenütt azt bizonyítja a világtörténelem, hogy ha egy földművelő s egy ipart és kereskedést űző terület gazdasági egységbe lép, ott mindig az iparos fog a földművelő rovására gazdagodni, boldogulni.

Mi se vagyunk ez alól a szabály alól kivétel, mi rajtunk is érvényesül ez a kemény természeti törvény.

Mit eszik a cseh—morvaország, ausztriai gyáros, kereskedő, munkás? Magyar kenyert, magyar húst. És mit ad érte? Cipőt, posztót, üveget, cukrot, meg száz más iparcikket.

Hát kenyeret nem lehetne Csehországban többet termelni, mint most, mert a kősziklén nem terem búza. A csehek tehát okvetlenül rá vannak szorulva a mi kenyereinkre. De posztót, üveget, cukrot, meg mineen egyéb iparcikket lehetne nekünk itthon is csinálni, mert meg van hozzá minden, ami szükséges — hisz a nyersanyagot úgyis nagy részben mi adjuk. És akkor nem menne ki értük a pénz külföldre, avval a kenyérral, amit értük adunk, nem a cseh gyárost,

a cseh munkást táplálnánk, hanem honfitársainkat, avval a nyereséget, amit hoznak, nem idegenek gazdagodnának, hanem a nemzeti vagyon szaporodna.

A Szudétákon, a cseh, morva hegyvidékeken egymást érik a virágzó gyárvárosok, gazdag munkás nép lakik mindenütt. A mi hegyes vidékeink népe szegény és nyomorult, krumplin, zabon tengődik s alig van év, hogy közadakozással ne kellene az éhínségén segíteni.

Miért ne készíthetnék ezek a mi hegyi lakóink a nekünk szükséges iparcikket? Miért nem adhatnók mi azt a pénzt, azt a kenyeret, amit iparcikkéért a cseh munkásnak adunk, amivel a cseh gyárost gazdagítjuk, — miért ne adhatnók azt inkább a mi felvidéki népünknek? Hisz nem ördög-ség az iparüzés, a mi embereink is meg tudnák azt csinálni, amit a cseh munkás megcsinál.

És akkor az az óriási vagyon, ami ipari cikkekért külföldre vándorol ebből az országból, mind itthon maradna és a felvidékünk nem koldusok hazája lenne, hanem gazdag, virágzó, iparüző vidék és akkor nem lennének adófizetői a külföldnek, hanem élénk szabadon, szépen a magunk emberségéből.

Sátoralja-Ujhely, márczius 6.

Lapunk és a fővárosi sajtó. Mint Zemplén-ermegye egyetlen politikai lapja, olyan helyzetben vagyunk, hogy a megyei közgyűlések politikai vonatkozású tudósításait egyedül mi közölhetjük. Ilyképp a *Magyarország* vasárnapi száma szóról-szóra átvette tőlünk a megyei közgyűlésről szóló tudósítás azon részét, a mely *Várkonyi Sandornak* a kivándorlás ügyében *Molnár* főispánhoz intézett interpellációját és a főispánnak erre mondott feleletét tartalmazta.

A főispán kijelentése, a melyet a sokkal később megjelenő helyi hivatalos lap részéről meg nem cáfoltak, mert meg nem cáfolhattak, ismételtén leirjuk, így szól:

»A kivándorló ágensekről fölterjesztést tettünk a miniszterhez. Jelentettük, hogy olyan ágens van, a ki majdnem a zsarolással hasonlatos eljárással, utlevelek ügyében megkerüli a vármegyét, fölmegey egészen Pestre és express elintézi az utleveleket. Erre kapott a vármegye kioktatást, hogy a vármegye lassu az utlevelekkel, ezért kell kerülni uton a miniszterhez menni.» (Felkiáltások: *Es törvénytelenség!*)

A *Magyarország* megjegyzi, hogy ezzel szomorú tény jutott napvilágra. Kitünt ugyan, hogy maga a *belügyminiszterium* segíti elő a kivándorlást az utlevelek gyors kiadásával.

De sokkal érdekesebb a *Pesti Napló* vasárnapi számában közölt megjegyzés. A P. N. a Magyarországból vette át a tudósítást a következő kommentárral: »Ez a tudósítás megdöbbentő. De

bocsánatot kérünk nem bízunk a hitelességében. Mert tübbe tesszük a kezünket, hogy rossz helyen kopogtat az, a ki a belügyminiszterium után akarja előmozdítani — ha furfanggal is — a felvidéki kivándorlást.»

Ugy hisszük, hogy ha a Magyarország és így a Pesti Napló is, a zsurnalisztikában bevett szokáshoz híven megjegyzi, hogy ezt a tudósítást a *Felsőmagyarországi Hirlap*-ból vette át, akkor elmaradt volna a P. N. fenti megjegyzése. Mi mint a helybeli politikai élet közvetlen szemlélői, ott a közgyűlésen jegyeztük a főispán szenzációs nyilatkozatát, fenntartjuk, hogy igenis *Molnár* István főispán azokat úgy mondta a *népes közgyűlés előtt*, a hogyan azt leirtuk, sőt erre a megjegyzésére — amit későbbi tudósításunk során is kitűnik — interpelláló Várkonyi még visszatért, kijelentvén, hogy »nincs megelégedve a miniszter válaszával, nem szabad a forumokat semmi ürügy alatt átugrani.»

Értjük a M-g és a P. N. megdöbbentését és örvendünk azon, hogy *Molnár* főispán ily egyenes nyíltsággal leplezte le a kormányt, a megye közönsége előtt. Hogy a P. N. védelmére siet a belügyminiszternek, talán éppen a főispán nyíltsága dobentette meg oly erősen. Bocsánatot kérünk, a jog, törvény és igazság» tömjénfüstös érájában jobban kéne ostromozni a törvénytelenséget és kevesebbet sopánkodni — egy főispán nyíltságán.

A belügyminiszter és a főispán. Előző cikkünkben ismertettük Zemplén-ermegye mult havi közgyűléséből a kivándorlás ügyében kifejldött országos érdeklődést és a fővárosi sajtó megdöbbentését.

Amde a mai napon, ennél sokkalta érdekesebb helyzetet teremtett a főispán nyilatkozata. Ugyanis a kormány felhatalos sajtója a *Magyar Nemzet* illetékes forrásból a következőket írja:

Néhány nappal ezelőtt néhány lap azt írta, hogy a belügyminiszterium előmozdítja a kivándorlást közigazgatási uton. Ez a merőben képtelen állítás cáfolatra nem szorul. Éppen a napokban történt hogy a belügyminiszterium a kivándorlás korlátozása tekintetében igen erlyes leiratot intézett a vármegyékhez» stb.

Hát aki olvassa az előző cikkben a főispán nyilatkozatát és szembe állítja ezzel a belügyminiszter lapjának cáfolatát, világosan láthatja, hogy Széll Kálmán belügyminiszter és Molnár főispán közt, a főispánra végzetes, hivatalos affér keletkezett. Mert azok a lapok amelyek azt írták, hogy a belügyminiszter előmozdítja a kivándorlást, ezt a megjegyzést a *Felsőmagyarországi Hirlap*-ban közölt azon nyilatkozat után tették, amelyet Molnár István főispán Zemplén-ermegye tavaszi közgyűlése előtt mondott.

Hogy a belügyminiszter és főispán hogyan intézik el egymásközött ezt a hivatalos ügyet, mindenesetre kíváncsian várjuk, de nem halasztjuk el a *M. N.* cáfolatára megjegyezni, hogy az nem zárja ki, hogy Molnár főispán nyilatkozata idejében nem-e tökéletesen híven vázolta a belügyminiszterium ebbéli álláspontját. Mert hisz a *Magyar Nemzet* azt írja: »hogy éppen a napokban történt, hogy a belügyminiszterium a kivándorlás korláto-

zása tekintetében igen előnyös leíratot intézett a vármegyékhez. Molnár főispán még február hó 27-én mondta a nyilatkozatát és ha a bélyegminiszter csak a napokban volt igen előnyös a kivándorlás megakadályozása ügyében, akkor Molnár főispán egyenes és — bátor kijelentése alkalmával, nem igen tudhatott meg semmit a bélyegminiszter felhatalolásában most megénekelt «erély»-ról.

Affár a megyei közgyűlésből. A kivándorlás ügyében *Várlaky* Sándor cékei plébános munkatársunknak a megyei közgyűlés előtt a főispánhoz intézett interpellációját Dr. Faid Andor terbesi ügyvéd magára vonatkoztatván, lapunk előző számában «nyilt-téri» levelet intézett *Várlaky*hoz, Erre vonatkozólag *Várlaky*ok tegnap a következő levelet kaptuk:

Tekintetes Szerkesztő Ur! Magán ügyeim távol tartanak hazulról. Utközben értesültem a nyílt levélről, melylyel Dr. Faid Andor ur megtisztelt. Nehogy Dr. Faid Andor ur, valamint a nagyérdemű közönség egy perig is azt higgye, hogy magamra öltve a hallgatás lengé mezt, megugrani akarok a kötelessé válság elől; nagyon kérem, szíveskedjék b. lapjában jelezni, hogy miként haza jövőm utamról, érdemleges válságsszal fogok szolgálni minden irányban. Fogadják öszinte tiszteletem kifejezését s vagyok Buttkán 1900. márc. 6-án lekötözött híve *Várlaky* Sándor s. k.

Több főispán menesztése. Ugy látszik, hogy maholnap valóságos cselekedetté lesz a kormányelnöknek azon terve, — amelyet a mult hetekben többször megirtunk, — hogy a választások előtt több főispánt menesztési fog és úgy látszik, hogy ezen a címen valóságosan állandó rovatot kell majd nyitnunk. Erre enged következtetni a *Budapesti Hírlap* vasárnapi számában közölt szenzációs cikk, a mely a mostani politikai helyzetről, és többek között *Molnár* István főispánról a következőképen nyilatkozik:

«A kormányelnök nem bízhatik teljesen a főispánjaiban, a kiknek egy része mindenképp le van dan kötelezve a Tiszarendszer kormányainak. Több főispán van, a kik *Hörandszky* Nándornak bélyegminiszterre való kinevezéséről azt vallják, hogy az halálos csapás a Tiszákra, ami ha bekövetkeznék, mint régi *Tiszapártiak* ott hagyják a főispánjüket. Ilyenek tartják többek közt a főispáni kar doyenját, *Molnár* István zempléni főispánt is. Ezekkel a főispánokkal, a kiknél a választás fogalmához hozzártozik a hatalmi erőszak és a pénz döntő alkalmassága, akik sem érzelmeikkel, sem emlékeikkel nem szakíthatnak, — lehetlenség sikeres válsást rendezni, különösen, a mikor a jövőből elővillog a tisztesztendő kvóta, a katonareform s a dualisztikus forma válsága.» stb.

Különösen érdekessé teszi a hirt a *Budapesti Hírlap* kedden megjelent tudósítása, amely a lap vasárnapi számáról — ahol a fenti közlemény is megjelent — a következőket írja:

«Tegnap este egy lakomán miniszterek ajánlottak egymásnak a figyelmébe. Általában véve pedig konstataáltak, hogy teljesen megfelel a helyzetnek. Azt következtették belőle, hogy az alkalom, a mely a dolgot megérleli, nincsen messze.»

A színház kérdés.

— Közművelődési szempontok. —

Sátoralja-Ujhely, márc. 5.

«Sine ira et odio.»

Városunk közügyeinek nagy nagy csoportjában a színház az, mely ez idő szerint a pálmát magához ragadta; bizottságok, képviselőtestületi közgyűlések, társadalom, sajtó egyaránt foglalkozza Thália templomának hol, hogy és mily költséggel leendő emelésével annyira, hogy majdnem azt lehetne gondolni — ez Sátoralja-Ujhely legfőbb, legfontosabb, ez valódi életkérdése!

Tösgyökeres polgáraként városunknak, ki 50 év alatt mindig kötelességének ismerte minden közügynél a maga részét kivenni, követni óhajtom igen tisztelt barátain példáját, midőn és becses lap hasábjain szerény észrevételeimmel a nyilvánosság elé lépek, hosszú multamból hiven fentartva azon elvet, mely szerint soha, legkevésbé midőn a közérdeket szolgálom — nem riadok vissza semmitől, még attól sem, hogy nem egyszer érvényesült rajtam a «mondj igazat, betörök a fejed.»

Hát a színház forgó ügy iránti érdeklődés oly forrongásba sodród az elmémet, magával ragadva a kedélyeket is, mely a higgadt, fontoló, számító eljárás mellőzésével, egy kiadott jelszó mintegy imperatív suggerálása alatt ugyszóvalázás sietséggel akarta a kérdést megoldani, mi azt eredményezte, hogy — horribile dictu — a városi képviselőtestület közgyűlés nagy többségének érvényre jutott határozatát, *ugyanazon többség* egy *tíz nap mulva* tartott közgyűlésen desavonálta, mi vajnai *gyenge* meggyőződésre enged következtetni, egyszersint oly precedens alkotva, mely — eltekintve attól, hogy egy rendezett tanácsú város legelőkelőbb testületének erkölcsi presigát érzékenyen alászállítja, mitől nagyközönségi minőségünkben szigoruan ovakodtunk — mondom ettől eltekintve, jövőbeni zavaroknak, kellemetlenségeknek lehet szülő anyja.

Legyünk azonban conciliánsak; bocsássuk meg egymásnak a gyakran vérmérséklettől származó tévedéseket; fogadjuk el, hogy egyikünket sem vezérelnek emberi gyarlóságok: hiúság, elfogultság, indokolatlan rajongás, hatalmi aspiráció vagy ép — mens Isten! — melék-magán érdek, hanem mindannyiunkat csupán a közjó iránti buzgalom lelkesít, mindannyian anyagi viszonyaink számba vétele mellett óhajtjuk a minket e téren megillető igényeket kielégíteni; — hogy tehát az a kérdés körül fermerült és napi renden levő nézeteltérések azon ös forrásból fakadnak «plures douts viae ad pontificem» vagyis «több út vezet Rómába». Ne rohanjunk tehát szuronyt szegveze és gyöngép, delicat, körültekintő udvariasságot érdemlő kegyeltünknek, hanem kérem, óva intem az illetőket e helyütt, valamint ezt a zöld asztalnál tettem: *gondolják meg a lépést türellem!* Éve a római híres mondattal «Caveant autem consules, ne republica detrimenti capiat» «ovakodjanak ám a tanácsosok, nehogy Ujhely városa kárát valja!»

E felfogásom támogatásul hivatkozom Dr. Hornyay barátomnak a *Zemplén*-ben közzé tett cikkére, hol helyesen említi fel, hogy nem csak hazánkban gyönyörködött a közönség egyszerű helyiségekben, sátrak, ereszek alatt a színművészetben, hanem Bécs — a császárváros születési-, rang- és pénzaristocrátiája, azok a vérünkön hízott és mindennemű élvezetekbeni dözölés által elkényeztetett inyenek a mienknél nem sokkal nagyobb, esinosabb és kényelmesebb *Burgszínházban* hódoltak a művészetnek egész a mult 80-as évek végéig! constatalom — magam is 60 évvel ezelőtől velök együtt — én persze a kakasulón — sokszor merültem el csodálattal a világtudalom remekeinek a világ legnagyobb színészei által bemutatott művészi előadásai! Csakhogy Hornyay kártsáman ezek után ott követni ki *stehát alakítsuk át a mostani színházat azzon!* nem bírok — sajnálatomra — a logikai egymásután nyomára jutni.

A helyi lapokban eddig napvilágot lá-

tott cikkek bőségesen foglalkoztak a színház kérdéssel, de kockázatom azon megjegyzést, hogy annak csak alkali és anyagi oldalával, nevezetesen: építsünk-e a nemzeti színművészet számára ennek megfelelő, városunk dísz helyén mindkettőt diszítendő, egyszersint a kor igényeit kielégítő otthon? vagy — tartozzunk-e a meglevőt ott abban a minden aesthetikai érzést, közegészséget, tisztaságot stb. kigunyoló sikátorban? — nem szándékom tehát ez irányban véleményemet fejtegetni, általában nem csekély «enemet előtérbe vinni; de ép oly kevéssé ezen magában eléggé méltó figyet másoknál összeházasítani, amennyiben az a város elszorolása, mint a melyek a város jövőben e valóban szegény város által lennének vagyoni erőnket messze túlhaladó áldozatokkal csak megvalósíthatók, nem csak a szőnyegen levő kérdésre nézve hátrányos, de minden realisan, komolyan gondolkozó polgárban aggodalmat keltő, mert nem elég erre, arra, amarra méltó figyet másoknál összeházasítani, amennyiben az a város elszorolása, mint a melyek a város jövőben e valóban szegény város által lennének vagyoni erőnket messze túlhaladó áldozatokkal csak megvalósíthatók, nem csak a szőnyegen levő kérdésre nézve hátrányos, de minden realisan, komolyan gondolkozó polgárban aggodalmat keltő, mert nem elég erre, arra, amarra méltó figyet másoknál összeházasítani, amennyiben az a város elszorolása, mint a melyek a város jövőben e valóban szegény város által lennének vagyoni erőnket messze túlhaladó áldozatokkal csak megvalósíthatók, nem csak a szőnyegen levő kérdésre nézve hátrányos, de minden realisan, komolyan gondolkozó polgárban aggodalmat keltő, mert nem elég erre, arra, amarra méltó figyet másoknál összeházasítani, amennyiben az a város elszorolása, mint a melyek a város jövőben e valóban szegény város által lennének vagyoni erőnket messze túlhaladó áldozatokkal csak megvalósíthatók, nem csak a szőnyegen levő kérdésre nézve hátrányos, de minden realisan, komolyan gondolkozó polgárban aggodalmat keltő, mert nem elég erre, arra, amarra méltó figyet másoknál összeházasítani, amennyiben az a város elszorolása, mint a melyek a város jövőben e valóban szegény város által lennének vagyoni erőnket messze túlhaladó áldozatokkal csak megvalósíthatók, nem csak a szőnyegen levő kérdésre nézve hátrányos, de minden realisan, komolyan gondolkozó polgárban aggodalmat keltő, mert nem elég erre, arra, amarra méltó figyet másoknál összeházasítani, amennyiben az a város elszorolása, mint a melyek a város jövőben e valóban szegény város által lennének vagyoni erőnket messze túlhaladó áldozatokkal csak megvalósíthatók, nem csak a szőnyegen levő kérdésre nézve hátrányos, de minden realisan, komolyan gondolkozó polgárban aggodalmat keltő, mert nem elég erre, arra, amarra méltó figyet másoknál összeházasítani, amennyiben az a város elszorolása, mint a melyek a város jövőben e valóban szegény város által lennének vagyoni erőnket messze túlhaladó áldozatokkal csak megvalósíthatók, nem csak a szőnyegen levő kérdésre nézve hátrányos, de minden realisan, komolyan gondolkozó polgárban aggodalmat keltő, mert nem elég erre, arra, amarra méltó figyet másoknál összeházasítani, amennyiben az a város elszorolása, mint a melyek a város jövőben e valóban szegény város által lennének vagyoni erőnket messze túlhaladó áldozatokkal csak megvalósíthatók, nem csak a szőnyegen levő kérdésre nézve hátrányos, de minden realisan, komolyan gondolkozó polgárban aggodalmat keltő, mert nem elég erre, arra, amarra méltó figyet másoknál összeházasítani, amennyiben az a város elszorolása, mint a melyek a város jövőben e valóban szegény város által lennének vagyoni erőnket messze túlhaladó áldozatokkal csak megvalósíthatók, nem csak a szőnyegen levő kérdésre nézve hátrányos, de minden realisan, komolyan gondolkozó polgárban aggodalmat keltő, mert nem elég erre, arra, amarra méltó figyet másoknál összeházasítani, amennyiben az a város elszorolása, mint a melyek a város jövőben e valóban szegény város által lennének vagyoni erőnket messze túlhaladó áldozatokkal csak megvalósíthatók, nem csak a szőnyegen levő kérdésre nézve hátrányos, de minden realisan, komolyan gondolkozó polgárban aggodalmat keltő, mert nem elég erre, arra, amarra méltó figyet másoknál összeházasítani, amennyiben az a város elszorolása, mint a melyek a város jövőben e valóban szegény város által lennének vagyoni erőnket messze túlhaladó áldozatokkal csak megvalósíthatók, nem csak a szőnyegen levő kérdésre nézve hátrányos, de minden realisan, komolyan gondolkozó polgárban aggodalmat keltő, mert nem elég erre, arra, amarra méltó figyet másoknál összeházasítani, amennyiben az a város elszorolása, mint a melyek a város jövőben e valóban szegény város által lennének vagyoni erőnket messze túlhaladó áldozatokkal csak megvalósíthatók, nem csak a szőnyegen levő kérdésre nézve hátrányos, de minden realisan, komolyan gondolkozó polgárban aggodalmat keltő, mert nem elég erre, arra, amarra méltó figyet másoknál összeházasítani, amennyiben az a város elszorolása, mint a melyek a város jövőben e valóban szegény város által lennének vagyoni erőnket messze túlhaladó áldozatokkal csak megvalósíthatók, nem csak a szőnyegen levő kérdésre nézve hátrányos, de minden realisan, komolyan gondolkozó polgárban aggodalmat keltő, mert nem elég erre, arra, amarra méltó figyet másoknál összeházasítani, amennyiben az a város elszorolása, mint a melyek a város jövőben e valóban szegény város által lennének vagyoni erőnket messze túlhaladó áldozatokkal csak megvalósíthatók, nem csak a szőnyegen levő kérdésre nézve hátrányos, de minden realisan, komolyan gondolkozó polgárban aggodalmat keltő, mert nem elég erre, arra, amarra méltó figyet másoknál összeházasítani, amennyiben az a város elszorolása, mint a melyek a város jövőben e valóban szegény város által lennének vagyoni erőnket messze túlhaladó áldozatokkal csak megvalósíthatók, nem csak a szőnyegen levő kérdésre nézve hátrányos, de minden realisan, komolyan gondolkozó polgárban aggodalmat keltő, mert nem elég erre, arra, amarra méltó figyet másoknál összeházasítani, amennyiben az a város elszorolása, mint a melyek a város jövőben e valóban szegény város által lennének vagyoni erőnket messze túlhaladó áldozatokkal csak megvalósíthatók, nem csak a szőnyegen levő kérdésre nézve hátrányos, de minden realisan, komolyan gondolkozó polgárban aggodalmat keltő, mert nem elég erre, arra, amarra méltó figyet másoknál összeházasítani, amennyiben az a város elszorolása, mint a melyek a város jövőben e valóban szegény város által lennének vagyoni erőnket messze túlhaladó áldozatokkal csak megvalósíthatók, nem csak a szőnyegen levő kérdésre nézve hátrányos, de minden realisan, komolyan gondolkozó polgárban aggodalmat keltő, mert nem elég erre, arra, amarra méltó figyet másoknál összeházasítani, amennyiben az a város elszorolása, mint a melyek a város jövőben e valóban szegény város által lennének vagyoni erőnket messze túlhaladó áldozatokkal csak megvalósíthatók, nem csak a szőnyegen levő kérdésre nézve hátrányos, de minden realisan, komolyan gondolkozó polgárban aggodalmat keltő, mert nem elég erre, arra, amarra méltó figyet másoknál összeházasítani, amennyiben az a város elszorolása, mint a melyek a város jövőben e valóban szegény város által lennének vagyoni erőnket messze túlhaladó áldozatokkal csak megvalósíthatók, nem csak a szőnyegen levő kérdésre nézve hátrányos, de minden realisan, komolyan gondolkozó polgárban aggodalmat keltő, mert nem elég erre, arra, amarra méltó figyet másoknál összeházasítani, amennyiben az a város elszorolása, mint a melyek a város jövőben e valóban szegény város által lennének vagyoni erőnket messze túlhaladó áldozatokkal csak megvalósíthatók, nem csak a szőnyegen levő kérdésre nézve hátrányos, de minden realisan, komolyan gondolkozó polgárban aggodalmat keltő, mert nem elég erre, arra, amarra méltó figyet másoknál összeházasítani, amennyiben az a város elszorolása, mint a melyek a város jövőben e valóban szegény város által lennének vagyoni erőnket messze túlhaladó áldozatokkal csak megvalósíthatók, nem csak a szőnyegen levő kérdésre nézve hátrányos, de minden realisan, komolyan gondolkozó polgárban aggodalmat keltő, mert nem elég erre, arra, amarra méltó figyet másoknál összeházasítani, amennyiben az a város elszorolása, mint a melyek a város jövőben e valóban szegény város által lennének vagyoni erőnket messze túlhaladó áldozatokkal csak megvalósíthatók, nem csak a szőnyegen levő kérdésre nézve hátrányos, de minden realisan, komolyan gondolkozó polgárban aggodalmat keltő, mert nem elég erre, arra, amarra méltó figyet másoknál összeházasítani, amennyiben az a város elszorolása, mint a melyek a város jövőben e valóban szegény város által lennének vagyoni erőnket messze túlhaladó áldozatokkal csak megvalósíthatók, nem csak a szőnyegen levő kérdésre nézve hátrányos, de minden realisan, komolyan gondolkozó polgárban aggodalmat keltő, mert nem elég erre, arra, amarra méltó figyet másoknál összeházasítani, amennyiben az a város elszorolása, mint a melyek a város jövőben e valóban szegény város által lennének vagyoni erőnket messze túlhaladó áldozatokkal csak megvalósíthatók, nem csak a szőnyegen levő kérdésre nézve hátrányos, de minden realisan, komolyan gondolkozó polgárban aggodalmat keltő, mert nem elég erre, arra, amarra méltó figyet másoknál összeházasítani, amennyiben az a város elszorolása, mint a melyek a város jövőben e valóban szegény város által lennének vagyoni erőnket messze túlhaladó áldozatokkal csak megvalósíthatók, nem csak a szőnyegen levő kérdésre nézve hátrányos, de minden realisan, komolyan gondolkozó polgárban aggodalmat keltő, mert nem elég erre, arra, amarra méltó figyet másoknál összeházasítani, amennyiben az a város elszorolása, mint a melyek a város jövőben e valóban szegény város által lennének vagyoni erőnket messze túlhaladó áldozatokkal csak megvalósíthatók, nem csak a szőnyegen levő kérdésre nézve hátrányos, de minden realisan, komolyan gondolkozó polgárban aggodalmat keltő, mert nem elég erre, arra, amarra méltó figyet másoknál összeházasítani, amennyiben az a város elszorolása, mint a melyek a város jövőben e valóban szegény város által lennének vagyoni erőnket messze túlhaladó áldozatokkal csak megvalósíthatók, nem csak a szőnyegen levő kérdésre nézve hátrányos, de minden realisan, komolyan gondolkozó polgárban aggodalmat keltő, mert nem elég erre, arra, amarra méltó figyet másoknál összeházasítani, amennyiben az a város elszorolása, mint a melyek a város jövőben e valóban szegény város által lennének vagyoni erőnket messze túlhaladó áldozatokkal csak megvalósíthatók, nem csak a szőnyegen levő kérdésre nézve hátrányos, de minden realisan, komolyan gondolkozó polgárban aggodalmat keltő, mert nem elég erre, arra, amarra méltó figyet másoknál összeházasítani, amennyiben az a város elszorolása, mint a melyek a város jövőben e valóban szegény város által lennének vagyoni erőnket messze túlhaladó áldozatokkal csak megvalósíthatók, nem csak a szőnyegen levő kérdésre nézve hátrányos, de minden realisan, komolyan gondolkozó polgárban aggodalmat keltő, mert nem elég erre, arra, amarra méltó figyet másoknál összeházasítani, amennyiben az a város elszorolása, mint a melyek a város jövőben e valóban szegény város által lennének vagyoni erőnket messze túlhaladó áldozatokkal csak megvalósíthatók, nem csak a szőnyegen levő kérdésre nézve hátrányos, de minden realisan, komolyan gondolkozó polgárban aggodalmat keltő, mert nem elég erre, arra, amarra méltó figyet másoknál összeházasítani, amennyiben az a város elszorolása, mint a melyek a város jövőben e valóban szegény város által lennének vagyoni erőnket messze túlhaladó áldozatokkal csak megvalósíthatók, nem csak a szőnyegen levő kérdésre nézve hátrányos, de minden realisan, komolyan gondolkozó polgárban aggodalmat keltő, mert nem elég erre, arra, amarra méltó figyet másoknál összeházasítani, amennyiben az a város elszorolása, mint a melyek a város jövőben e valóban szegény város által lennének vagyoni erőnket messze túlhaladó áldozatokkal csak megvalósíthatók, nem csak a szőnyegen levő kérdésre nézve hátrányos, de minden realisan, komolyan gondolkozó polgárban aggodalmat keltő, mert nem elég erre, arra, amarra méltó figyet másoknál összeházasítani, amennyiben az a város elszorolása, mint a melyek a város jövőben e valóban szegény város által lennének vagyoni erőnket messze túlhaladó áldozatokkal csak megvalósíthatók, nem csak a szőnyegen levő kérdésre nézve hátrányos, de minden realisan, komolyan gondolkozó polgárban aggodalmat keltő, mert nem elég erre, arra, amarra méltó figyet másoknál összeházasítani, amennyiben az a város elszorolása, mint a melyek a város jövőben e valóban szegény város által lennének vagyoni erőnket messze túlhaladó áldozatokkal csak megvalósíthatók, nem csak a szőnyegen levő kérdésre nézve hátrányos, de minden realisan, komolyan gondolkozó polgárban aggodalmat keltő, mert nem elég erre, arra, amarra méltó figyet másoknál összeházasítani, amennyiben az a város elszorolása, mint a melyek a város jövőben e valóban szegény város által lennének vagyoni erőnket messze túlhaladó áldozatokkal csak megvalósíthatók, nem csak a szőnyegen levő kérdésre nézve hátrányos, de minden realisan, komolyan gondolkozó polgárban aggodalmat keltő, mert nem elég erre, arra, amarra méltó figyet másoknál összeházasítani, amennyiben az a város elszorolása, mint a melyek a város jövőben e valóban szegény város által lennének vagyoni erőnket messze túlhaladó áldozatokkal csak megvalósíthatók, nem csak a szőnyegen levő kérdésre nézve hátrányos, de minden realisan, komolyan gondolkozó polgárban aggodalmat keltő, mert nem elég erre, arra, amarra méltó figyet másoknál összeházasítani, amennyiben az a város elszorolása, mint a melyek a város jövőben e valóban szegény város által lennének vagyoni erőnket messze túlhaladó áldozatokkal csak megvalósíthatók, nem csak a szőnyegen levő kérdésre nézve hátrányos, de minden realisan, komolyan gondolkozó polgárban aggodalmat keltő, mert nem elég erre, arra, amarra méltó figyet másoknál összeházasítani, amennyiben az a város elszorolása, mint a melyek a város jövőben e valóban szegény város által lennének vagyoni erőnket messze túlhaladó áldozatokkal csak megvalósíthatók, nem csak a szőnyegen levő kérdésre nézve hátrányos, de minden realisan, komolyan gondolkozó polgárban aggodalmat keltő, mert nem elég erre, arra, amarra méltó figyet másoknál összeházasítani, amennyiben az a város elszorolása, mint a melyek a város jövőben e valóban szegény város által lennének vagyoni erőnket messze túlhaladó áldozatokkal csak megvalósíthatók, nem csak a szőnyegen levő kérdésre nézve hátrányos, de minden realisan, komolyan gondolkozó polgárban aggodalmat keltő, mert nem elég erre, arra, amarra méltó figyet másoknál összeházasítani, amennyiben az a város elszorolása, mint a melyek a város jövőben e valóban szegény város által lennének vagyoni erőnket messze túlhaladó áldozatokkal csak megvalósíthatók, nem csak a szőnyegen levő kérdésre nézve hátrányos, de minden realisan, komolyan gondolkozó polgárban aggodalmat keltő, mert nem elég erre, arra, amarra méltó figyet másoknál összeházasítani, amennyiben az a város elszorolása, mint a melyek a város jövőben e valóban szegény város által lennének vagyoni erőnket messze túlhaladó áldozatokkal csak megvalósíthatók, nem csak a szőnyegen levő kérdésre nézve hátrányos, de minden realisan, komolyan gondolkozó polgárban aggodalmat keltő, mert nem elég erre, arra, amarra méltó figyet másoknál összeházasítani, amennyiben az a város elszorolása, mint a melyek a város jövőben e valóban szegény város által lennének vagyoni erőnket messze túlhaladó áldozatokkal csak megvalósíthatók, nem csak a szőnyegen levő kérdésre nézve hátrányos, de minden realisan, komolyan gondolkozó polgárban aggodalmat keltő, mert nem elég erre, arra, amarra méltó figyet másoknál összeházasítani, amennyiben az a város elszorolása, mint a melyek a város jövőben e valóban szegény város által lennének vagyoni erőnket messze túlhaladó áldozatokkal csak megvalósíthatók, nem csak a szőnyegen levő kérdésre nézve hátrányos, de minden realisan, komolyan gondolkozó polgárban aggodalmat keltő, mert nem elég erre, arra, amarra méltó figyet másoknál összeházasítani, amennyiben az a város elszorolása, mint a melyek a város jövőben e valóban szegény város által lennének vagyoni erőnket messze túlhaladó áldozatokkal csak megvalósíthatók, nem csak a szőnyegen levő kérdésre nézve hátrányos, de minden realisan, komolyan gondolkozó polgárban aggodalmat keltő, mert nem elég erre, arra, amarra méltó figyet másoknál összeházasítani, amennyiben az a város elszorolása, mint a melyek a város jövőben e valóban szegény város által lennének vagyoni erőnket messze túlhaladó áldozatokkal csak megvalósíthatók, nem csak a szőnyegen levő kérdésre nézve hátrányos, de minden realisan, komolyan gondolkozó polgárban aggodalmat keltő, mert nem elég erre, arra, amarra méltó figyet másoknál összeházasítani, amennyiben az a város elszorolása, mint a melyek a város jövőben e valóban szegény város által lennének vagyoni erőnket messze túlhaladó áldozatokkal csak megvalósíthatók, nem csak a szőnyegen levő kérdésre nézve hátrányos, de minden realisan, komolyan gondolkozó polgárban aggodalmat keltő, mert nem elég erre, arra, amarra méltó figyet másoknál összeházasítani, amennyiben az a város elszorolása, mint a melyek a város jövőben e valóban szegény város által lennének vagyoni erőnket messze túlhaladó áldozatokkal csak megvalósíthatók, nem csak a szőnyegen levő kérdésre nézve hátrányos, de minden realisan, komolyan gondolkozó polgárban aggodalmat keltő, mert nem elég erre, arra, amarra méltó figyet másoknál összeházasítani, amennyiben az a város elszorolása, mint a melyek a város jövőben e valóban szegény város által lennének vagyoni erőnket messze túlhaladó áldozatokkal csak megvalósíthatók, nem csak a szőnyegen levő kérdésre nézve hátrányos, de minden realisan, komolyan gondolkozó polgárban aggodalmat keltő, mert nem elég erre, arra, amarra méltó figyet másoknál összeházasítani, amennyiben az a város elszorolása, mint a melyek a város jövőben e valóban szegény város által lennének vagyoni erőnket messze túlhaladó áldozatokkal csak megvalósíthatók, nem csak a szőnyegen levő kérdésre nézve hátrányos, de minden realisan, komolyan gondolkozó polgárban aggodalmat keltő, mert nem elég erre, arra, amarra méltó figyet másoknál összeházasítani, amennyiben az a város elszorolása, mint a melyek a város jövőben e valóban szegény város által lennének vagyoni erőnket messze túlhaladó áldozatokkal csak megvalósíthatók, nem csak a szőnyegen levő kérdésre nézve hátrányos, de minden realisan, komolyan gondolkozó polgárban aggodalmat keltő, mert nem elég erre, arra, amarra méltó figyet másoknál összeházasítani, amennyiben az a város elszorolása, mint a melyek a város jövőben e valóban szegény város által lennének vagyoni erőnket messze túlhaladó áldozatokkal csak megvalósíthatók, nem csak a szőnyegen levő kérdésre nézve hátrányos, de minden realisan, komolyan gondolkozó polgárban aggodalmat keltő, mert nem elég erre, arra, amarra méltó figyet másoknál összeházasítani, amennyiben az a város elszorolása, mint a melyek a város jövőben e valóban szegény város által lennének vagyoni erőnket messze túlhaladó áldozatokkal csak megvalósíthatók, nem csak a szőnyegen levő kérdésre nézve hátrányos, de minden realisan, komolyan gondolkozó polgárban aggodalmat keltő, mert nem elég erre, arra, amarra méltó figyet másoknál összeházasítani, amennyiben az a város elszorolása, mint a melyek a város jövőben e valóban szegény város által lennének vagyoni erőnket messze túlhaladó áldozatokkal csak megvalósíthatók, nem csak a szőnyegen levő kérdésre nézve hátrányos, de minden realisan, komolyan gondolkozó polgárban aggodalmat keltő, mert nem elég erre, arra, amarra méltó figyet másoknál összeházasítani, amennyiben az a város elszorolása, mint a melyek a város jövőben e valóban szegény város által lennének vagyoni erőnket messze túlhaladó áldozatokkal csak megvalósíthatók, nem csak a szőnyegen levő kérdésre nézve hátrányos, de minden realisan, komolyan gondolkozó polgárban aggodalmat keltő, mert nem elég erre, arra, amarra méltó figyet másoknál összeházasítani, amennyiben az a város elszorolása, mint a melyek a város jövőben e valóban szegény város által lennének vagyoni erőnket messze túlhaladó áldozatokkal csak megvalósíthatók, nem csak a szőnyegen levő kérdésre nézve hátrányos, de minden realisan, komolyan gondolkozó polgárban aggodalmat keltő, mert nem elég erre, arra, amarra méltó figyet másoknál összeházasítani, amennyiben az a város elszorolása, mint a melyek a város jövőben e valóban szegény város által lennének vagyoni erőnket messze túlhaladó áldozatokkal csak megvalósíthatók, nem csak a szőnyegen levő kérdésre nézve hátrányos, de minden realisan, komolyan gondolkozó polgárban aggodalmat keltő, mert nem elég erre, arra, amarra méltó figyet másoknál összeházasítani, amennyiben az a város elszorolása, mint a melyek a város jövőben e valóban szegény város által lennének vagyoni erőnket messze túlhaladó áldozatokkal csak megvalósíthatók, nem csak a szőnyegen levő kérdésre nézve hátrányos, de minden realisan, komolyan gondolkozó polgárban aggodalmat keltő, mert nem elég erre, arra, amarra méltó figyet másoknál összeházasítani, amennyiben az a város elszorolása, mint a melyek a város jövőben e valóban szegény város által lennének vagyoni erőnket messze túlhaladó áldozatokkal csak megvalósíthatók, nem csak a szőnyegen levő kérdésre nézve hátrányos, de minden realisan, komolyan gondolkozó polgárban aggodalmat keltő, mert nem elég erre, arra, amarra méltó figyet másoknál összeházasítani, amennyiben az a város elszorolása, mint a melyek a város jövőben e valóban szegény város által lennének vagyoni erőnket messze túlhaladó áldozatokkal csak megvalósíthatók, nem csak a szőnyegen levő kérdésre nézve hátrányos, de minden realisan, komolyan gondolkozó polgárban aggodalmat keltő, mert nem elég erre, arra, amarra méltó figyet másoknál összeházasítani, amennyiben az a város elszorolása, mint a melyek a város jövőben e valóban szegény város által lennének vagyoni erőnket messze túlhaladó áldozatokkal csak megvalósíthatók, nem csak a szőnyegen levő kérdésre nézve hátrányos, de minden realisan, komolyan gondolkozó polgárban aggodalmat keltő, mert nem elég erre, arra, amarra méltó figyet másoknál összeházasítani, amennyiben az a város elszorolása, mint a melyek a város jövőben e valóban szegény város által lennének vagyoni erőnket messze túlhaladó áldozatokkal csak megvalósíthatók, nem csak a szőnyegen levő kérdésre nézve hátrányos, de minden realisan, komolyan gondolkozó polgárban aggodalmat keltő, mert nem elég erre, arra, amarra méltó figyet másoknál összeházasítani, amennyiben az a város elszorolása, mint a melyek a város jövőben e valóban szegény város által lennének vagyoni erőnket messze túlhaladó áldozatokkal csak megvalósíthatók, nem csak a szőnyegen levő kérdésre nézve hátrányos, de minden realisan, komolyan gondolkozó polgárban aggodalmat keltő, mert nem elég erre, arra, amarra méltó figyet másoknál összeházasítani, amennyiben az a város elszorolása, mint a melyek a város jövőben e valóban szegény város által lennének vagyoni erőnket messze túlhaladó áldozatokkal csak megvalósíthatók, nem csak a szőnyegen levő kérdésre nézve hátrányos, de minden realisan, komolyan gondolkozó polgárban aggodalmat keltő, mert nem elég erre, arra, amarra méltó figyet másoknál összeházasítani, amennyiben az a város elszorolása, mint a melyek a város jövőben e valóban szegény város által lennének vagyoni erőnket messze túlhaladó áldozatokkal csak megvalósíthatók, nem csak a szőnyegen levő kérdésre nézve hátrányos, de minden realisan, komolyan gondolkozó polgárban aggodalmat keltő, mert nem elég erre, arra, amarra méltó figyet másoknál összeházasítani, amennyiben az a város elszorolása, mint a melyek a város jövőben e valóban szegény város által lennének vagyoni erőnket messze túlhaladó áldozatokkal csak megvalósíthatók, nem csak a szőnyegen levő kérdésre nézve hátrányos, de minden realisan, komolyan gondolkozó polgárban aggodalmat keltő, mert nem elég erre, arra, amarra méltó figyet másoknál összeházasítani, amennyiben az a város elszorolása, mint a melyek a város jövőben e valóban szegény város által lennének vagyoni erőnket messze túlhaladó áldozatokkal csak megvalósíthatók, nem csak a szőnyegen levő kérdésre nézve hátrányos, de minden realisan, komolyan gondolkozó polgárban aggodalmat keltő, mert nem elég erre, arra, amarra méltó figyet másoknál összeházasítani, amennyiben az a város elszorolása, mint a melyek a város jövőben e valóban szegény város által lennének vagyoni erőnket messze túlhaladó áldozatokkal csak megvalósíthatók, nem csak a szőnyegen levő kérdésre nézve hátrányos, de minden realisan, komolyan gondolkozó polgárban aggodalmat keltő, mert nem elég erre, arra, amarra méltó figyet másoknál összeházasítani, amennyiben az a város elszorolása, mint a melyek a város jövőben e valóban szegény város által lennének vagyoni erőnket messze túlhaladó áldozatokkal csak megvalósíthatók, nem csak a szőnyegen levő kérdésre nézve hátrányos, de minden realisan, komolyan gondolkozó polgárban aggodalmat keltő, mert nem elég erre, arra, amarra méltó figyet másoknál összeházasítani, amennyiben az a város elszorolása, mint a melyek a város jövőben e valóban szegény város által lennének vagyoni erőnket messze túlhaladó áldozatokkal csak megvalósíthatók, nem csak a szőnyegen levő kérdésre nézve hátrányos, de minden realisan, komolyan gondolkozó polgárban aggodalmat keltő, mert nem elég erre, arra, amarra méltó figyet másoknál összeházasítani, amennyiben az a város elszorolása, mint a melyek a város jövőben e valóban szegény város által lennének vagyoni erőnket messze túlhaladó áldozatokkal csak megvalósíthatók, nem csak a szőnyegen levő kérdésre nézve hátrányos, de minden realisan, komolyan gondolkozó polgárban aggodalmat keltő, mert nem elég erre, arra, amarra méltó figyet másoknál összeházasítani, amennyiben az a város elszorolása, mint a melyek a város jövőben e valóban szegény város által lennének vagyoni erőnket messze túlhaladó áldozatokkal csak megvalósíthatók, nem csak a szőnyegen levő kérdésre nézve hátrányos, de minden realisan, komolyan gondolkozó polgárban aggodalmat keltő, mert nem elég erre, arra, amarra méltó figyet másoknál összeházasítani, amennyiben az a város elszorolása, mint a melyek a város jövőben e valóban szegény város által lennének vagyoni erőnket messze túlhaladó áldozatokkal csak megvalósíthatók, nem csak a szőnyegen levő kérdésre nézve hátrányos, de minden realisan, komolyan gondolkozó polgárban aggodalmat keltő, mert nem elég erre, arra, amarra méltó figyet másoknál összeházasítani, amennyiben az a város elszorolása, mint a melyek a város jövőben e valóban szegény város által lennének vagyoni erőnket messze túlhaladó áldozatokkal csak megvalósíthatók, nem csak a szőnyegen levő kérdésre nézve hátrányos, de minden realisan, komolyan gondolkozó polgárban aggodalmat keltő, mert nem elég erre, arra, amarra méltó figyet másoknál összeházasítani, amennyiben az a város elszorolása, mint a melyek a város jövőben e valóban szegény város által lennének vagyoni erőnket messze túlhaladó áldozatokkal csak megvalósíthatók, nem csak a szőnyegen levő kérdésre nézve hátrányos, de minden realisan, komolyan gondolkozó polgárban aggodalmat keltő, mert nem elég erre, arra, amarra méltó figyet másoknál összeházasítani, amennyiben az a város elszorolása, mint a melyek a város jövőben e valóban szegény város által lennének vagyoni erőnket messze túlhaladó áldozatokkal csak megvalósíthatók, nem csak a szőnyegen levő kérdésre nézve hátrányos, de minden realisan, komolyan gondolkozó polgárban aggodalmat keltő, mert nem elég erre, arra, amarra méltó figyet másoknál összeházasítani, amennyiben az a város elszorolása, mint a melyek a város jövőben e valóban szegény város által lennének vagyoni erőnket messze túlhaladó áldozatokkal csak megvalósíthatók, nem csak a szőnyegen levő kérdésre nézve hátrányos, de minden realisan, komolyan gondolkozó polgárban aggodalmat keltő, mert nem elég erre, arra, amarra méltó figyet másoknál összeházasítani, amennyiben az a város elsz

Jubileumi ünnepeire iránt barátai, tisztelői, valamint a sárospataki tanítóképezde ösmerősei és tanúgy hívei körében igen meleg érdeklődés mutatkozik. Az intézet nagytermében tartandó ünnepély után ugyancsak az intézetben közeledik lesz. Egy teríték ára 4 korona. Az ünnepélyt rendező képezdi tanári kar felelő azokat, akik a közeledésüket kívánják megünnepelni, hogy a szándékukat legkésőbb a hó 10-ig *Köze* István tanárral tudassák.

— **Március 15. A Sátoraljai helyi Városi Kaszinó** a szokásos ünnepséggel fogja megünnepelni március Idusát. A nagy és szép bankettet a városi színházban március 15-én este fogják megtartani.

A sátoraljai helyi főgymnasium hazafias érzelmi tanári kara és ifjúsága nagy lelkesedéssel készül március 15. önnepére. A gyerekeknek megünnepelni fordulóidőnek megünnepelni. Az ünnepély, mely az iskola rajztermében lesz, szívesen látják a szülőket s a tanúgy barátait.

— **A szemlémegei kör.** A budapesti egyetemen tanuló szemlémegei ifjúság végre megvalósította szive vágyát — megteremtette közös otthonát. A szemlémegei kör címet alapták. A mozgalom élén *Mendik* Károly műgyegetani hallgató áll, s indítványára az alakuló és tisztválasztó gyűlésen elnöké egyhangú lelkesedéssel *Várkonyi* Béla joghallgatót s a zene akadémiája jeles növendékét választották meg. Titkár: *Novák* Béla műgyegetani hallgató, — jegyző: *Davidovics* László orvostanhallgató lett.

— **A »beteg«** pénztár gyógykezelése. A sátoraljai-újhegyi betegsegélyező pénztár már igazán nagybetűt lehet, mikor speciális doktorokat hívnak a gyógygyógyításához. A kassai kereskedelmi és iparkamara kiküldöttje járt itt, hogy valahogyan meggyógyítsa a rossz hírű enek a nagy betegnek. Egy kassai lap utján — miután itten már nem ulnek fel a hivatalosan dicsőítőt — agyabafőbe dicserik a »beteg« penztár vezetőit. Hát mi chhez csak annyit szólnak, hogy a hivatalos vizsgálat eredményét — a mely az általunk közölt mulatsósókat és hibákat lefedezte — bevárjuk. Hogy a szakértő a számadícsőket és az öt hónap óta be nem vezetett tételeket rendben találta ez legfeljebb csak annyit bizonyít, hogy az a sátoraljai-újhegyi gyártelepi tisztviselő — aki ezeket gyorsan utólagosan bevezette — jól működött. Dicsőért illeti a privátdiligenciáját. Amde azért a köteles nyilvános kritikánk gyakorlása közben ez nem tántorít el bennünket attól a meggyőződésünktől, hogy a betegsegélyező pénztár költségvetése irreális. Valóságilag lázító egy szegény és beteg iparosokat segélyező pénztár olyan költségvetése, a mely mintegy 8 ezer koronás bevételéből csak 602 koronát fordít tápdíjakra és mintegy 3 ezer koronát tisztviselői dotációkra, ebben pedig évenként 400 koronát — tehát majdnem annyit mint szegény betegek tápdíjára — az »áldozatkész« elnöknek — tiszteletdíjéért.

Nem is szólna arról, hogy rokonsági kötelek iránti jóindulatból egy apró szabáscsértévi 480 koronát poszeókol el a »betegsegélyező« penztár, csak igen közelre kell eltekinteniünk, hogy annak siralmasabbnak lássuk a helybeli betegsegélyező pénztár ügyét. Itt van közelben a sárospataki, ahol 5400 koronás, tehát jóval csekélyebb bevétel mellett 1440 koronát, tehát kétszeresnél többet mint itten, fizetnek tápdíjakra. Bizony siralmas állapot, hogy a sátoraljai-újhegyi ipartestületi betegsegélyező penztár illetén kezelést eddig túrelmesen nézték és csak örvendtek, hogy mintegy 200 tekintélyes iparos és napról napra növekedő számban az iparosok értelmisége — megvédeni siet a szegény és beteg iparosok ügyét, a tiszteldíjakkal felvertett elnökök ellenében.

— **Az inségesek.** A sztrófkói és szinai járásban a hivatalos összéírás szerint 1795 munkaképes és 486 munkaképtelen inségese akad. Ezeknek fölségére a kereskedelmi miniszter inségese munkára huszonkilencezer koronát utalványozott. Uzenkivül az egyes járásokban gyűjtést is rendeztek.

— **Tolvaj asszonyok.** Demeter Róza és Horváth Terka asszonyok, abból éltek, hogy holmi madzagokat fontak s azt házról-házra hordva árulták. Ily házalások alkalmával, a mi kezük ügyébe esett, azt siettek elkezni, úgy hogy kereskedő-ük tulajdonképeni hasznát főként e lopott tárgyak kezelték. Városlőr-városlőr, házról-házra járva eljutottak Sátoraljai-Ujhegybe is, a hol különösen a tyulokpás nemes sportját úzték nagy előszerzetettel. Demeter Rózát tetten is érték egyezzer Tremiche Jakabné tyulokpás ellopása alkalmával, azonban itt még használt egy kis sörös s tovább erőszertették őket. Alig, hogy innen el-távoztak Zajcz Ferencné apró marháit dözsmálták meg nagy szerencsével s azután úgy állantak, hogy a rendőrségnek nem sikerült őket elfogni. A két tolvajasszony ismert alakja Kassa városának is s így nem alaptalan a gyanu, hogy Kassait is »szerencsétleni« l-gja legközelebb; a rendőrség már előre is megette az intézkedéseket, hogy »illő« fogadtatásban részesüljenek.

— **Kivándorlók toborzása.** Ungeme-gyében egy tanító felhívást intézett kollegáihoz, hogy a hamburgi Falk és társa hajónál cég minden kivándorló után fejéknél két koronát fizet, ha az ő hajójukon mennek Amerikába. Ezért biztatja kartársait, hogy saját érdekükben minél több kivándorlót toborozzanak. Az oszét bejelentették a megyei tanfelügyelőnek.

— **A farsangi mulatság áldozata.** Tudvalevő dolog, hogy az emberek a farsang utolsó napjaiban mulatsí szenevdejeiket szabad pórázra eresztik. Ezek közzé tartozott Keresztény János tokjai szabóság is, ki az ez idei farsangi vigasgból ugyancsak kiakarta venni a maga részét. Mult vasárnap ugyan is bál volt, melyen reggeig táncolt. A mulatság végetével még betért egy pohár sörre a közeli vendéglőbe, aztán hazament pihenni. Lefeküdt s többől sem kelt. A boncoló orvos agyszélhűlést konstatált.

— **Betörés.** Egy idő óta betörők garázdalkodnak városunkban. Emilitették, hogy eddig ismeretlen betörők *Bock* Imre vendéglőjébe törtek be. Ujabbán *Kiss* János postástisz pincéjét törtek fel, ahonnan egy hordó bór gurítottak el.

— **Ájándékok és protekció.** Érdekes rendelet érkezik a napokban az állami, községi és magánjellegű elemi iskolák tanítótestületéhez, melyet a vallás és közoktatásügyi miniszter juttat el a tanfelügyelő útján. Szól pedig az a protekciót szerző ajándékokról, melyekkel a tanítványok a tanítóknak névnap vagy más alkalmakkor kedveskednek. Ezennel az ilyen kedélyes állapottoknak vége szakad, mert ilyen célokra gyűjteni és ajándékokat elfogadni tilos. Az érdemet elnyomta eddig az ajándék s igen helyes intézkedés ez, mely az erkölcsi tekintetben is hátrányos kényszer-ajándékosokat megszünteti. S vége lesz annak is, hogy a rossz tanuló édes apja apró ajándékokat küldözgeszen a tanítónak, szólnak ekként: »Helyettem kis virág...«

— **Elhunyt utazó.** Weisz Armin honmai születésű 39 éves kereskedelmi utazó, még január 27-én elutazott rendez körútrára. Felesége már két hétre reá hazá vart. Weisz csak nem jött s most sincs hír róla. Növél az asszony nyugtalanságát leginkább az, hogy férje elmebaja miatt Kraft-Ebing tanár kezelése alatt állt Bécsben s így nincsen kizárva, hogy régi baja vet valahol rajta erőt. A rendőrség elrendelte országos körözését.

— **Álarcos rablók.** *Gutmann* Ignac berecki bálós bázába a multkoriban éjjel két álarcos rabló tört be. Az egyik pisztolyt szegezett a már nyugalomra tért lakó mellének, ki azonban kiragadta azt a rabló kezéből. Az egyiknek álarcát is letépte, de a kormos ember ábrázját fel nem ismerhette. A fejüket vezetett rablók erre kerestet oldottak. A rendőrség erőlyesen nyomozza.

— **Összeögett.** Rémes szerencsétlenség történt Sárospatakon. *Szemán* Józsefné szül. Duranyik Mária petroleumot akart tölteni a már égő lámpába. A

petroleum lobot vetett amitől a szegény asszony ruhája is meggyuladt. Hiába volt minden mentési kísérlet a lángy asszony teljesen összeögett és kizsenvedelt.

— **Öngyilkos kéményseprő.** Kosarkó György kassai kéményseprősegéd már hosszabb idő óta dolgozott mesterélen s szorgalma és ügyessége folytán gazdája gyakran bizta őt meg a pénzek beszedésére is. Kosarkó meg is felelt mindig büszgesen gazdája bizalmának, azonban legutóbb midőn ismét nagy összeg pénz került kezeihez, betért egy csárdába egy pohár borra. A bor mellett öszetallkozott több rég nem látott ismerősével s így észre se vette, hogy az idő mind később-későbbre jár s a saját pénzen kívül már gazdájának pénzéből is jó sok fogyott el. Hajnalban kellett volna átadni gazdájának a pénzt. A szerencsétlen kéményseprő nem tudta elviselni a sikkaszt szegényen s elhatározta, hogy megvált életétől. Hajnali 5 óra lehetett, mikor Kosarkó szobájában eldördült a gyilkos fegyver. A dörrenésre besiettek szobájába, azonban már ekkor csak egy vonagló holttestet találtak.

— **Elhunyt ifjú.** Juhász Jenő, a kassai gépészeti iskola volt II. éves növendéke már hosszabb idő óta igen ledér életmódot folytatott. Apjának, Juhász Lajos, kassai törvényszéki irodatisztnak minden intése hiába-aló volt, a fiu nem akart meghajolni az apai intés előtt. A mult hónapban végre annyira kiélesedtek az ellentétek a fiu és szülei között, hogy az már nappal nem is mutatkozott otthon s csak a késő éjjeli órákban tért haza dözöléseiről. Végre egy éjjel hiába vártak haza, a fiu nem jött. Eleinte reménykedtek, hogy majd csak megtér az engedetlen fiu, de miután napok multak s még se lettek sehoh, a szerencsétlen szülő a rendőrséget szólították fel, hogy keressesse az eltűnt ifjút, úgy Kassán mint a szomszéd városokban. A nyomaveztető Juhász Jenő 20 éves, erős, kifejlett ifjú; szőke haja és bajusza van. Utoljára barna ruha és sötétszürke pula kalap volt rajta.

IRODALOM.

Rómába az idén egész karavánok fognak menni Magyarországból is. S az idei utazók ép úgy, mint a többiek, a magyarok ép úgy mint az angolok, merengve fognak megállani a forum felségese romjai között. Elvonul előtük a Világtörténet egy darabja. Lábaik alatt a föld rég kihalt nemzedékek nyomát mutatja. Egykor büszke csarokok emelkedtek itt, hősök és szónokok rajzoltak a még ép márványoszlopok között. Aztán befujta az egészét porral a szél. Domb emelkedett a forum helyén; a római nemzeti szellem sirdombja. És tehettek legeltek a dombon, melynek oldalában feketén meredt elő a vadkaktuszok közül a Jupiter templomának egy oszlopdarabja, az oszlopfeje maga. És aztán újra nemzet lett Róma népe. Lett egy »Italia Unita«.

A pápai palota a Monte Cavallón királyi székhelylyé vált. És megindult a nemzeti régiségek kutatása; mint egy rég holt nagyságot, mint egy évszázad óta porladozó fejedelmet, akinek sirjára rábukkantak, úgy ástak ki szent kegyelettel a forum romjait. S ma gyilkos sűtkéreknek a márványköveken, melyeken ír is költeményeket, elgondolja, átérzi azt, amit Lamartine írt.

Caesár porlik, a régi róma romokban hever, s kövén az egy nyárig élő gyilkosok sűtkéreknek.

A forum történetét szépen és érdekesen mutatja be szóban és képmen a »Nagy Képes Világtörténet«, melynek 59 ik fizeté jelent meg most. A tizenkét kötetes munka szerkesztője Marczali Henrik, egyetemi tanár, a rómaiakról szóló kötet szerzője dr. Geréb József. Egy-egy kötet ára diszes felbörkötésben 8 ft; fizetésenként is kpható 30 krajval. Megjelen minden héten egy fizet. Kapható a kiadóknál (Révai Testvérek Irod. Rt. Budapest, Őllóut. 18.) s minden hazai könyvkereskedés útján.

KÖZGAZDASÁG.

* **Az új szőlők adómentesége.** Köz tudomásu dolog, hogy az új szőlők bizonyos ideig az állami adó alól fel vannak mentve. És pedig a flexora által kúpusztult és újra beültetett szőlő 10 évig adómentes, ha időközben más mivelési ág alá vonatott is; ha parlagon marad, 6 évig adómentes. A szénkéne-gyészellel fűtartott szőlő adójának kétharmadrészt engedik el, de ezt évenként kell kéri; a direkt termő amerikai vesszővel beültetett szőlő 6 évig adómentes. Eddig az adómenteséget csak a: egyes állami adóra kérheték, most azonban a közigazgatási bíróság kimondta, hogy ilyen szőlők tulajdonosaitól az általános jövedelmi pótdó sem szedhető be.

* **A tokaj-hegyaljai takarékpénztár** 33 iki közgyűlése, f. hó 4-én tartatot meg *Lichtenstein* Dező igazgató elnöklete alatt. A közgyűlés az igazgatóság és felügyelő bizottság jelentésait öröndetes tudomásul vette, amenyiben a jelentéséből meggyőződött, hogy az intézet helyesen vezetetik. A mult évi mérleg szép nyeregenyösszeggel zárdott le, — dacára a mult évi pénzkalamitásoknak. — Ugyancsak a közgyűlésen választott meg újabb közfelkialtással az alapszabályok értelmében a kisorsolt igazgatósági tag: *Széky* Károly ügyvéd és dr. *Springer* József orvos. Az igazgatóság tagjai: *Frisch* Vilmos, *Lindenbaum* Fülöp, *Paulay* Gábor, *Széky* Károly, dr. *Springer* József és *Zakó* Soma, A felügyelő bizottság tagjai: *Horváth* János, *Brigen* Ignác, *Mikola* Kálmán. A közgyűlés az igazgatóság által megszavazott 200 korona összegget jótékonycélokra ez helyesölőleg vették tudomásul.

* **A hatósági munkaközvetítő intézet** március 15-én megkezdte működését. Mint értesülünk a kereskedelmi miniszter a kereskedelmi-és iparkamarához leiratot intézett, a melyben felhívja a kamarákat, hogy a kamara területén lévő ipartelepek tulajdonosainak figyelmét s szociális szempontból oly kiváló fontosságu intézet működésére irányítsák. Hasonló irányban utasította a miniszter a kerületi iparfelügyelőket is.

* **Viharzó ágyuk.** *Raum* Oszkár, a budapesti központi meteorologiai intézet assistense e hó 18-án vásárnapon *Táillyán* a jég elleni védekezésről és a viharzó ágyukról előadást tart. Az előadás alatt a viharzó ágyuk kezelését gyakorlatilag is bemutatja.

* **Üzleti forgalom.** A farsang utolsó hete az üzleti forgalom szempontjából igen csendesen folyt le s most már husvétig, illetve a kitavaaszodásig fellendülés nem is várható. A holtévad folyamán a megingott cégek leszámolnak a viszonyokkal, néhány hétig meg a fizetéseképtelenség számban tehát alig áll be a kivátnatos cökkenés. Hogy miként alakulnak a viszonyok a jövőben, az főleg a tavaszi időjárattól és a vetések állásától függ. Utóbbiakra nézve az időjárás eddig általában véve kedvező volt, de a tavaszi fagyok bekövetkezése alighanem súlyosan vissza fog hatni a kereskedelmi forgalomra, mely élénkek különben sem igérkeznek.

A szerkesztőség üzenete:

Zs. B. Paták. Személyesen megbeszéljük. **E. N. Bpest.** Az ideirakezrést kérünk pontos értesítést.

Tudóltálánkhöz. Felkérjük japunk tisztelt munkatársait és tudósítót, hogy a tervezett március 15-iki ünnepélyekről már előzetesen is és az ünnepélyek lefolyásáról még aznap minket pontosan értesíteni sziveskedjenek. **Kisasszony Inknöngtő.** Névélen levelekre nem válaszolhatunk.

Nem közölhetők. Az ostoba tisztesség és a gyakorlati gyönyör. (Mem érjük, mit akar mondani.) Az össze-vissza tört lenyaka. (Tálan egy tetszik érteni, hogy összetört figura, mert egy élő lenyét még átvitt értelemben sem lehet össze-vissza törni, különösen nem úgy ahogyan ön teszi.) Az észbontó asszony. (Telek kisse átdolgozni így sok benne a fölösleges észbontás, átdolgozva talán használhatjuk.)

Kiadó tulajdonos:

LANDESMANN MIKSA.

Márkon, 400 méter
anyaszéna eladó.

Bővebb felvilágosítást ad
Rad, 1900. márczius 6

Szerdahelyi Vincze.

Saját szőlőmben termett
szőlővessző eladó.

Sima zöld ojtvány, furmint és hárslevelű, riparia portalis alanyban
ezre 80 ft.

Riparia portalis jól beérett sima vessző **ezre 8 ft.**

Sátoralja-Ujhelyben,

Kótits László kocsigyáros.

Javításokat jutányos árban kifogástalanul eszközöl.

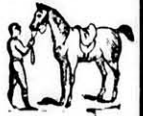
Dísz- és igás-lószerszámok, különleges ostorok,
ostornyelekből nagy raktár

Landesmann Samu
szijgyártó és nyerges

SATORALJA-UJHELY. Rákóczy-utca. (Kis-piac)

Lovak ápolásához szükségeltető mindenféle külön-
legességek és eszközök.

Legfinomabb bőrszírok, kenőcsök, szappanok.

Vadászati eszközök nagy választékban

LANDESMANN MIKSA ÉS TÁRSA

*két gyorssajtóval, különféle segédgépekkel és a ledivatósabb betűfajokkal,
a kor igényeinek megfelelően berendezett*

K Ö N Y V N Y O M D Á J A

WEKERLE-TÉR SATORALJA-UJHELY DR. SCHÖN HÁZ

ajánlkozik mindennemű **könyvnyomdai munkának**, u. m.: hírlapok, folyóiratok, könyvek, röpi-
íratok, díszművek, színlapok, takarékpénztári évi zárszámadások, tanodai jelentések, árjegyzékek, számlák bárca-
könyvek perforirozva (lyukkasztva) levélpapírok és levélborítékok, eljegyzési, lakodalmi és táncvigalmi meg-
hívók, táncrendek, gyászjelentések, körlevelek, táblázatok falragaszok stb. stb.

iszléses, hibátlan, gyors, pontos és jutányos árban

kivánatra iőbb saínben való elkészítésére.

Nagy raktár mindenféle községi, körjegyzői, ügyvédi, kereskedői, egyházi és iskolai

NYOMTATVÁNYOKBÓL

melyek itt olesőbban kaphatók, mint bárhol.

Előfizetésre és hirdetések közlésére a legalkalmasabb és legolcsóbb lap a

„FELSŐMAGYARORSZÁGI HIRLAP”

5 vármegye független polgárainak legelterjedtebb lapja. Megjelen hetenkint kétszer.

Előfizetési ára: Egy évre 5 ft. Félévre 2 ft 50 kr. Negyedévre 1 ft 25 kr. Hirdetések jutányos árban közöltetnek

Sienit, granit, labrador, szürke és fehérmárvány, valamint homokkő

SIRKÖVEK ÉS PYRAMISOK

nagy raktára és választékban 5—1000 frtíg.

BURGER M. sirkőraktárában S.-A.-Ujhelyben

a „Vörös ökör” épületben

Ugyanitt siremlék-kövek vésése, aranyozása és felállítása. a legjutányosabb árban elvállaltatik.

Sirdomb kökerítések és vasrácszatok felállítása a legszebb és legerősebb kivitelben.